

Od redakcji

W grudniowym wydaniu „Wiadomości Statystycznych. The Polish Statistician” zamieszczamy trzy artykuły dotyczące zastosowań wybranych narzędzi statystycznych w praktyce, jedną pracę z zakresu studiów interdyscyplinarnych oraz artykuł poświęcony historii statystyki.

Wydanie otwiera artykuł Marka Obrębalskiego i Marka Walesiaka *Ocena sytuacji młodzieży na rynku pracy w regionach przygranicznych – podejście hybrydowe*. Autorzy posługują się skalowaniem wielowymiarowym w przestrzeni dwuwymiarowej i na jego podstawie wykonują porządkowanie liniowe. Korzystają przy tym z danych Eurostatu (baza REGIO) o przygranicznych regionach Polski, Czech i Niemiec w latach 2010 i 2018. Do oceny zmian sytuacji młodzieży na rynku pracy stosują miarę agregatową i dekompozycję Theila. Autorzy wskazują na znaczną poprawę sytuacji młodych ludzi we wszystkich regionach przygranicznych, zwracając jednak uwagę, że w polskich regionach jest ona gorsza niż w niemieckich i czeskich. Zauważają przy tym, że stopień międzyregionalnych dysproporcji się zmniejszył.

W artykule *Konkurencja w sektorze bankowym w Rosji* Adam Baszyński podejmuje próbę oceny konkurencyjności sektora bankowego w Rosji. Używa w tym celu danych ze sprawozdań finansowych banków zaczerpniętych z BankScope za lata 2010–2015. Autor wykorzystuje wskaźniki koncentracji, oblicza niestrukturalne miary konkurencji i porównuje konkurencję na rynku usług bankowych w Rosji z gospodarkami Brazylii, Indii i Chin. Wykazuje, że konkurencję na rynku usług bankowych w Rosji można określić jako monopolistyczną, podobnie jak w pozostałych analizowanych krajach, przy czym struktura rynku rosyjskiego jest w porównaniu z nimi mniej konkurencyjna.

Celem artykułu Małgorzaty Grzywińskiej-Rąpcy i Małgorzaty Kobylińskiej *Regionalne zróżnicowanie dochodów gospodarstw domowych* jest określenie zróżnicowania województw pod względem poziomu dochodów przypadających na osobę w gospodarstwach domowych, z uwzględnieniem źródeł owych dochodów. Autorki korzystają z danych jednostkowych pochodzących z badania budżetów gospodarstw domowych przeprowadzonego w 2016 r. Na podstawie analizy z zastosowaniem metody *k-medoidów* autorki uznają, że na przynależność do określonego skupienia w największym stopniu wpływały dochody ze stałej pracy najemnej za granicą. Zwracają również uwagę na to, że gospodarstwa domowe poszukują dodatkowych źródeł utrzymania w zależności od potencjału gospodarczego regionu.

Tajemnica statystyczna jako element ochrony konstytucyjnego prawa do prywatności temat podjęty przez Piotra Zapadkę. Autor wskazuje, w jakim stopniu proces gromadzenia danych statystycznych przewidziany w ustawie o statystyce publicznej stanowi uprawnioną i prawnie dozwoloną ingerencję w sferę konstytucyjnych wolności i praw osób fizycznych. Dokonuje analizy regulacji dotyczących prawa międzynarodowego oraz prawa polskiego i konkluduje, że tajemnica statystyczna pełni funkcje ochronne wobec prawa do prywatności osób fizycznych zagwarantowanego w art. 47 Konstytucji RP.

Czesław Domański i Włodzimierz Okrasa w artykule *Wkład polskiej myśli statystycznej w rozwój światowej statystyki* przedstawiają dorobek wybranych przedstawicieli polskiej statystyki, w tym jej prekursorów, którzy znacząco przyczynili się do rozwoju statystyki jako dyscypliny naukowej o wszechstronnych zastosowaniach w wielu dziedzinach badań. Prezentacja ta wpisuje się w rozważania autorów dotyczące istotnej roli statystyki w świetle interdyscyplinarności nauk empirycznych, zróżnicowania warunków rozwoju polskiej myśli statystycznej (m.in. pod zaborami) i wpływu tej myśli na kształt współczesnej statystyki.

Zapraszamy do lektury.

From the editorial team

In the December issue of *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician* there are three articles about practical applications of selected statistical tools, one from the realm of interdisciplinary studies and one pertaining to the history of statistics.

The issue opens with the article by Marek Obrębalski and Marek Walesiak entitled *Assessment of the situation of young people in the labour market in border regions – hybrid approach*. The authors use multidimensional scaling in a two-dimensional space in order to perform linear ordering based on its results. The data employed for the purpose of the study have been drawn from Eurostat (REGIO database) and concern border regions of Poland, Germany and the Czech Republic. The authors adopt the aggregate measure and Theil's decomposition to assess the changes in the situation of young people in labour markets in those regions. The results of their analysis indicate that the situation in all the studied regions has considerably improved, but the situation of young people in Polish border regions is worse than that of their counterparts in German and Czech regions. Having said that, however, the authors also observe that these interregional disproportions have become smaller.

Adam Baszyński's paper entitled *Competition in the banking sector in Russia* is an attempt to evaluate the competitiveness of the banking sector in Russia. For the purpose of the study, the author utilizes data on banks' financial statements for the years 2010–2015 drawn from BankScope. He uses indicators of condensation, calculates non-structural measures of competition and compares the scale of competition on the Russian banking services market with that of Brazil, India and China. He demonstrates that while in terms of competitiveness, the banking services markets both in Russia and the three other studied countries are monopolistic, the Russian market is the least competitive of them all.

The aim of Małgorzata Grzywińska-Rapca and Małgorzata Kobylińska's paper *Regional variation in household income* is to determine the scale of inter-voivodship variation in terms of the level of household income, taking into account the sources of this income. The authors use microdata from the survey on household budgets carried out in 2016. On the basis of the analysis where *k*-medoid method has been adopted, they conclude that the level of income from permanent employment abroad is the main factor determining to which cluster a particular voivodship belongs. Additionally, they demonstrate that the intensity of households' search for additional sources of income depends on the economic potential of a given region.

Statistical confidentiality as an element of the protection of the constitutional right to privacy is the title and topic of Piotr Zapadka's paper. The author shows to what extent the process of collecting and storing data, allowed under the law on public statistics, is a legal and lawful interference in the sphere of constitutional rights and freedoms of natural persons. He analyses the Polish and international regulations concerning this matter and concludes that the role of statistical confidentiality is to protect the right to privacy for natural persons, guaranteed by Art. 47 of the Polish Constitution.

Czesław Domański and Włodzimierz Okrasa, in their article entitled *The contribution of the Polish statistical thought to the development of international statistics*, introduce the work of selected Polish statisticians, including the precursors of the Polish statistical thought, who significantly contributed to the development of statistics as a scientific discipline with versatile applications to many fields of research. This presentation fits into the authors' deliberations on the significant role of statistics in the light of the interdisciplinary character of empirical sciences, on the diversification of development conditions for the Polish statistical thought (e.g. during the partitions of Poland), and on the influence of this thought on the current shape of statistics.

We wish you a pleasant reading.

